

ОХР Брчко објашњава погрешна схватања о увозу нафтних деривата и статусу Брчко Дистрикта

Изнешено је много нетачних и непотпуних изјава у јавности и оптужби у вези са Брчко Дистриктом и системом наплате царина и пореза у Дистрикту. Слиједи објашњење неколико погрешно схваћених чињеница које се учестало понављају:

1. “Оно на што ми (Влада Републике Српске) не желимо да пристајемо је да се Брчко намеће као трећи ентитет и да оно има право да креира своје законе. Наше (Владе Републике Српске) је мишљење, и на томе ћемо стајати, да Брчко може само или да примјењује усаглашене законе или да примјењује, да бира између закона два ентитета, оне које сматра за себе повољнијим и бољим.” (премијер Републике Српске, Иванић, АТВ, пренос на Радију Брчко Дистрикта, 3. децембар 2001.)

Истина је да: Брчко Дистрикт није трећи ентитет. Основан је као јединствена административна јединица локалне самоуправе под искључивим суверенитетом Босне и Херцеговине. Улога Брчко Дистрикта утврђена је Коначном одлуком и Статутом Брчко Дистрикта. Према Коначној одлуци, Брчко Дистрикт има право и обавезу да изради властите нове законе, односно, да усклади законе ентитета. У случајевима када се ентитети не могу сложити око одређеног закона, као што је тренутно случај са образовањем, Дистрикт мора сам дјеловати. Међутим, Дистрикт је аутоматски подређен законима БиХ.

2. “Због нижих акциза и пореских стопа, све више привредника регистrira своју дјелатност у Дистрикту Брчко, чиме се значајно оштећује буџет ентитета.” (Јутарње новине, 27. новембар 2001.)

Истина је да: Брчко Дистрикт примјењује исту акцизну стопу као што је у РС и Федерацији, и ради према јединственој царинској тарифи БиХ. Брчко је у септембру 2000. усвојило Закон о акцизама и порезу на промет Републике Српске, тако да уствари Брчко Дистрикт примјењује порески закон Републике Српске. Због разлика у пореској основици и због промјена које су услиједиле у закону РС, стопа пореза на промет у Брчком разликује се од оне у РС, која се опет разликује од оне у Федерацији. Брчко Дистрикт је често наводио да је спреман прихватити сличне пореске основице када се ентитети сложе око усаглашавања својих пореских система. Иако је одржано неколико састанака, РС и Федерација се нису могле споразумјети.

Пословне дјелатности се региструју у Брчком јер је то погодно мјесто за пословање, а не само због другачијих пореза. Брчко Дистрикт је формирао независно правосуђе, извршио реформу јавне управе, успоставио ефикасан систем контроле јавне потрошње, покренуо борбу против корупције званичника и припремио инвентивне нацрте пројеката привредног развоја. Резултат је регистровање 500 предузећа више у 2001. години него у 2000. години, као и отварање 1.885 нових радних мјеста.

3. “Брчко увози онолико енергената колико увозе оба ентитета у БиХ, ... та нафта не завршава на територији

Дистрикта. На тај начин Брчко не само да штети развоју БиХ, него кошта двоструко све пореске обвезнике у оба ентитета пошто морају намиривати буџет Дистрикта из буџета ентитета.” (Независне новине, 17. новембар 2001.)

Истина је да: Ово није тачно. Увоз горива преко Брчког у периоду од јануара до новембра 2001. године износио је укупно 115.406.751 литара за све типове горива, док је увоз горива за исти период за Федерацију износио укупно 601.150.496 литара. У посљедње вријеме је на међународном граничном прелазу Брчко Дистрикта знатно повећан промет, а већину увоза чини гориво. У потпуности је законито да увозници увозе гориво и друге производе преко Брчког за продају широм Босне. То је концепт јединственог економског простора, као и главно начело Дејтонског мировног процеса признато од стране Вијећа за имплементацију мира и Уставног суда БиХ.

Такође није истина да ентитетски буџети намирују буџет Брчко Дистрикта, иако имају ту обавезу. Сви приходи буџета Дистрикта убиру се у Брчко Дистрикту.

4. “Увозници из РС робу царине у Дистрикту Брчко, док средства наплаћена приликом царињења неоправдано остају у буџету Дистрикта.” (Блиц, 3. децембар 2001.)

и

“Од априла прошле године царинска средства се усмјеравају на рачун Дистрикта, без обзира на то гдје роба завршава и на тај начин изворна средства РС и Федерације БиХ завршавају у каси Брчког.” (министар финансија РС, Врачар, Глас српски, 3. децембар 2001.)

Истина је да: Постоји јединствена царинска територија у БиХ и сваки увозник има право да уђе и плати царинске даџбине гдје год то жели. Нпр. у просјеку половина камиона који уђу у Брчко опредјељују се за коначно царињење у РС. У таквим случајевима РС задржава и царинске даџбине и акцизе. Царинске даџбине које Царинска служба Брчког убире на пошиљке за које увозник изабере да буду оцарињене у Брчком, независно од крајњег одредишта робе, не припадају ни РС ни Федерацији. Царинска управа РС склопила је прелазни споразум у фебруару 2000. са Дистриктом и потписала уговор са Дистриктом у августу 2001. У оба случаја, РС се сложила да све царинске даџбине прикупљене у Брчком остају у Брчком. Ово је регулисано Законом о царинској политици БиХ и Статутом Брчко Дистрикта.

Задржавањем прикупљених царинских прихода у Дистрикту, Брчко се самостално издржава и испуњава услове из споразума закљученог са РС.

5. “Брчко Дистрикт је у последњих годину и пол дана извео финансијски удар на Републику Српску већи од 50 милиона конвертибилних марака. (Јутарње новине, 4. децембар 2001. цитирајући негодовање министра финансија Републике Српске, Врачара, да царински приходи Брчког остају у буџету Брчко Дистрикта од априла 2000.)

Истина је да: 24. октобра 2000. године ентитети и Дистрикт су потписали споразум према којем сви јавни приходи који се прикупе у Дистрикту или у име Дистрикта припадају Дистрикту. Република Српска и Брчко Дистрикт су се даље договорили у априлу 2000., а у августу 2001. године склопили уговор да се сви царински приходи слободно прикупљени у Брчком задрже у Брчком.

Према томе, Брчко не одузима новац од Републике Српске, а Влада Брчко Дистрикта никада није захтијевала нити примила финансијску помоћ из буџета ентитета. Буџет Дистрикта је развијен на транспарентан начин и у потпуности је балансиран

са приходима прикупљеним у Дистрикту. Заправо, Дистрикт непосредно и посредно пружа финансијску подршку ентитетима:

1. Сносећи трошкове здравствене заштите, Дистрикт ослобађа системе здравствене заштите ентитета да сnose date трошкове за више од 80.000 становника Дистрикта.

1. Дистрикт доприноси најмање 12 милиона КМ годишње ентитетским фондовима пензијског осигурања.

1. Сноси дугове које институције Републике Српске нису измириле према Дистрикту, као на примјер *Кристал банка* која дугује Дистрикту преко 10 милиона КМ.

1. Склапајући уговор са Царинском управом Републике Српске о управљању Царинском службом у Брчком, Дистрикт обезбјеђује плате и социјалне доприносе за 70 службеника и плаћа Републици Српској 7% царинских прихода наплаћених у Брчком на име оперативних трошкова.

6. “У Брчком су цијене горива ниже него у Републици Српској, зато што се другачије примјењују Закони о акцизама и обрачуна пореза на промет, гдје акциза не улази у основицу обрачуна пореза на промет док у Федерацији и Републици Српској улази.” (премијер Републике Српске, Иванић, АТВ, пренос на Радију Брчко Дистрикта, 3. децембар 2001.)

Истина је да: Заправо, цијене горива у Републици Српској и Брчко Дистрикту су до скоро биле подједнаке. Цијене у

Републици Српској су порасле већим дијелом због уредби Републике Српске којима се успоставља монопол на дистрибуцију горива и намеће двоструко опорезивање акцизних роба. Непосредно након ових уредби, veleпродајне цијене горива су порасле у односу на тржишне цијене у Републици Српској.

Закон о акцизама се у Брчком не примјењује другачије него у Републици Српској или Федерацији- осим што се праведно примјењује и што се акцизе поштено наплаћују. Истина је да се у Дистрикту и Републици Српској користе различите основице за обрачун пореза на промет- управо као што постоје разлике измађу Федерације и Републике Српске. Дистрикт се сложио да обрачунава пореску основицу на исти начин на који се обрачунава у осталим дијеловима државе, али чека да Федерација и Република Српска склопе споразум о усклађивању закона о порезу на промет и закона о акцизама.

Влада Брчко Дистрикта и ОХР Сјевер подржавају ниже порезе на промет у цијелој Босни и Херцеговини, у циљу подстицања приватног пословања и олакшавања наплате пореза свим пореским обвезницима.

7. “Брчко је разноразним методама, тумачећи властито право да креира специфичне законе и креира неке привилегије које ни Федерација ни Република Српска нису у стању да обезбиједи, односно није у складу са законом, привукло један број увозника из Републике Српске, између осталог тиме што они не морају да плате царину одмах, што могу да чекају десетак дана док је исплате.” (премијер Републике Српске, Иванић, АТВ, пренос на Радију Брчко Дистрикта , 3. децембар 2001.)

Истина је да: Царинска служба Брчко Дистрикта све вријеме ради према Закону о царинској политици БиХ и према уговору њоме руководи Царинска управа Републике Српске, а под надзором ОХР-а и ЦАФАО-а. Закон о

царинској политици БиХ у одређеним условима дозвољава увозницима да одгоде уплату до 10 дана. То није посебна привилегија која је уведена у Брчком. То је у складу са законом Босне и Херцеговине, који и Република Српска може такође да користи. Ово је уступак који је признат и прихватљив, сачињен у сврху олакшавања пословања и користи се широм Европе.

Оно што се разликује у Брчком јесте ефикасна, професионална и приступачна Царинска служба која ради 24 сата сваким даном у седмици. Пошто Царинска управа Републике Српске управља Царинском службом Брчко Дистрикта, и да је Република Српска жељеља установити исту конкурентну службу, могла је то учинити.

8. “Господин Кларк би требао да каже колико лож-уља је увезено кроз Брчко. Видјеће да су то огромне, огромне количине. То су количине несхватљиве, и евидентно је да то није служило ни за чије гријање, него да је кроз Брчко увезено тзв. лож-уље оцарињено ниско, а онда продавано као дисел и у Федерацији и у Републици Српској. И мене изненађује да један тако високи представник, тако један заиста човјек који би требао да уводи ред и закон у тој области не жели да на то пристане.” (премијер Републике Српске, Иванић, АТВ, пренос на Радију Брчко Дистрикта, 3. децембар 2001.)

и

“У Брчко је увезена огромна количина лож-уља које је шверцерским каналима завршило у РС.” (министар финансија РС, Врачар, Глас Српски, 3. децембар 2001.)

Истина је да: Није тајна да се лож-уље увози кроз Брчко. Од 1. јануара до 30. новембра 2001. године, 39.051.576 литара лож-уља је прошло кроз Брчко. За исти период увезено је укупно 119.308.721 литара лож-уља преко граничних прелаза Федерације. Све док се увозник

придржава закона он је слободан да увози колико жели кроз гранични прелаз који он сам изабере. Царине и акцизе су исте на свим граничним прелазима. Према идеји о јединственом економском простору треба му бити омогућено да свој производ продаје било гдје у БиХ гдје има купаца. Нема ништа неумјесно у томе што велика количина робе, укључујући лож-уље, долази кроз Брчко.

Увоз лож-уља и његова каснија продаја у ентитете као дизел горива је представљала главни проблем у Босни и Херцеговини од 1996. године, много прије формирања Дистрикта. Проблем је погоршан недостатком усклађивања међу ентитетима по питању регулисања увоза лож-уља и недостатком интерне контроле о његовој крајњој употреби од стране ентитета. Нпр., Федерација жели да повећа даџбине на лож-уље у односу на даџбине на дизел гориво, док је Република Српска забранила увоз лож-уља осим за једну одређену фирму из РС. Брчко Дистрикт поздравља усклађен приступ ентитета проблему лож-уља и дао је приједлог рјешења ММФ-у.

9. "Они (ОХР Брчко) су нама (ентитетима) у споразумима који су раније потписани наметнули обавезе и рјешавања проблема вишка радника а и Влада Републике Српске због тога мораће идуће године да издвоји скоро 2 милиона марака да обезбједи отпремнине радницима српске националности који су остали без посла због промјена у Брчком." (премијер Републике Српске, Иванић, АТВ, пренос на Радију Брчко Дистрикта, 3. децембар 2001.)

Истина је да: Прије доношења Коначне одлуке, подручје Брчког је било подијељено на два ентитета, два кантона и три општине. Послије доношења Коначне одлуке, постоји само једна

административна цјелина- Брчко Дистрикт. У консолидацији која је успјешна, сваком раднику је дата прилика да се поново пријави на своје радно мјесто. Неизбјежно је да су се појавили вишкови радника, дјелимично због тога што су претходне општине запошљавале превише радника. 24. октобра 2000. године ентитети су се званично писменим путем сложили да исплате за шест мјесеци, почевши од 1. јануара 2002., отпремнине и доприносе за здравствено и пензионо осигурање за своје бивше раднике, без обзира на њихову националну припадност, који су остали без посла због реструктурирања до којег је дошло у Брчком. Република Српска је своје обавезе из Споразума из октобра признала у другим изјавама за јавност. Дистрикт, такође, обезбјеђује исплате отпремнина за оне раднике који су постали вишак до 31. децембра 2001. године.

Молимо Вас да се за више информација обратите канцеларији ОХР-а, службенику за односе са јавношћу, Сузани Пејчић на телефон 049-205-666 или 066-133-526.